

Bài 2 Ví dụ về tốc độ ngôn ngữ và độ dư thừa

Nhân Nguyễn Văn

April 2025

Giải thích khái niệm và ví dụ minh họa

1. Công thức tốc độ ngôn ngữ:

$$R(X) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} H(X_1, X_2, \dots, X_n)$$

Công thức này tính tốc độ ngôn ngữ khi chuỗi có số lượng ký tự rất lớn (hướng tới vô hạn).

2. Tốc độ ngôn ngữ tuyệt đối (khi các ký tự xuất hiện đều):

$$R(X) = \log_2(L)$$

Với L là số lượng ký tự khác nhau. Trong trường hợp này, không cần dùng đến giới hạn $\lim_{n \rightarrow \infty}$ vì chỉ xét một chuỗi có độ dài hữu hạn.

3. Độ dư thừa thông tin:

$$D = R(X) - r(X)$$

Trong đó:

- $R(X)$: tốc độ tối đa (entropy lý thuyết)
- $r(X)$: tốc độ thực tế (entropy quan sát được)
- D : phần thông tin bị dư do trùng lặp, lặp lại

Ví dụ 1: Ngôn ngữ phân bố đều

- Bảng chữ cái: $\{A, B, C, D\}$
- Mỗi ký tự có xác suất xuất hiện $p = 0.25$
- Entropy thực tế:

$$r(X) = - \sum_{i=1}^4 0.25 \cdot \log_2(0.25) = 4 \cdot 0.25 \cdot 2 = 2 \text{ bits}$$

- Tốc độ tối đa: $R(X) = \log_2(4) = 2$
- Dư thừa: $D = 2 - 2 = 0$ (không dư thừa)

Ví dụ 2: Ngôn ngữ phân bố lệch

- Phân bố: A (80%), B (10%), C (5%), D (5%)
- Tính gần đúng:

$$r(X) \approx -[0.8 \log_2(0.8) + 0.1 \log_2(0.1) + 2 \cdot 0.05 \log_2(0.05)] \approx 1.02 \text{ bits}$$

- Tốc độ tối đa: $R(X) = \log_2(4) = 2$
- Dư thừa: $D = 2 - 1.02 = 0.98 \text{ bits}$

Kết luận

- Entropy càng thấp $\rightarrow$ ngôn ngữ càng dư thừa $\rightarrow$ tốc độ truyền tin càng kém hiệu quả.
- Ngôn ngữ đều đặn, không lặp $\rightarrow$ tốc độ cao, không dư thừa.
- Ngôn ngữ lệch, nhiều lặp $\rightarrow$ tốc độ thấp, dư thừa cao.